

LESVOORBEREIDING

A Identificatiegegevens

student(e)		stageschool	
klas	1 BALO	stageklas	4 ^{de} leerjaar
stageles nr.		mentor	
vaklector		datum stageles	
		begin- en einduur	

leergebied	MUVO	onderdeel	BEELD
lesonderwerp	Lampionnen – Kerstmis		

Deze leerstof is voor de leerlingen:

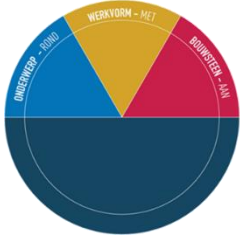
- ☐ herhaling
☒ nieuw
☐ verdieping

B Opvolging: algemene beoordelingen

voorbereiding (1ste versie)			
besproken met vaklector	Petja Gekiere	op datum van	17/11/2026
nagezien door mentor		op datum van	
bedenkingen door de mentor/vaklector: ☐ met deze lesvoorbereiding mag je lesgeven. ☒ deze les aanpassen rekening houdend met volgende feedback (zie lesvoorbereiding): ☐ deze les opnieuw maken want: Pas de gele fluo aan aan jouw concrete stagecontext			
☐ herwerkte versie aanwezig tijdens de lesrealisatie			

C Inleidende rubrieken

leerplansituering (max. 3 doelen)	☐ ZILL ☒ Op.stap ☐ Leer Lokaal ☐ Leerplan Go! ☐ RKG leerplandoelen: Op stap: 6.1.GL4.8 De leerlingen kunnen het onderwerp en de bedoeling bij artistieke en muzische creaties verwoorden. 6.1.GL4.4 De leerlingen kunnen zich laten inspireren door de verbeelding van anderen. 6.3.GL4.17 De leerlingen kennen het volgende begrip: het silhouet. 6.3.GL4.21 De leerlingen kunnen volgende technieken/vaardigheden gebruiken: kleuren en tekenen. Leerlokaal: <table><tr><td>10</td><td>KUC onc 1 B.37</td><td>KUC moc 1.34</td><td>De bouwstenen van beeld doelgericht gebruiken bij het beschrijven en vormgeven van beeldend werk zoals ruimte, kleur, licht, textuur, vorm, compositie, lijn.</td></tr></table>	10	KUC onc 1 B.37	KUC moc 1.34	De bouwstenen van beeld doelgericht gebruiken bij het beschrijven en vormgeven van beeldend werk zoals ruimte, kleur, licht, textuur, vorm, compositie, lijn.
10	KUC onc 1 B.37	KUC moc 1.34	De bouwstenen van beeld doelgericht gebruiken bij het beschrijven en vormgeven van beeldend werk zoals ruimte, kleur, licht, textuur, vorm, compositie, lijn.		
concretisering leerplandoelen op leerlingniveau	Ik kan licht en schaduw weergeven Ik kan een gezellige kerststraat (vorm) tekenen op kalkpapier en met kleur en witte verf laten zien waar het licht brandt en waar het sneeuwt. Ik durf mijn verbeelding inzetten bij het creëren van mijn lampion.				
beginsituatie					
voorkennis van de klasgroep	In deze klas wordt er vaak getekend. De klas is enthousiast tijdens de muvolessen; maar soms worden de kinderen heel rumoerig tijdens het creëren. > Er werden nog geen lampionnen gemaakt. Dit dien je bij de leerkracht te bevragen.				
leerlingspecifieke gegevens	-Wie blokkeert er snel (weinig zelfvertrouwen, ASS)? Wie is er minder handig voor beeld? > Een plaats geven naast iemand die wel motorisch handig is. Wie is er altijd heel snel klaar? > een extra opdracht voorzien of aanmoedigen om beter af te werken. Wie werkt er heel traag en precies voor beeld? > Een moment voorzien waarbij er nog mag verder afgewerkt worden.				
organisatie	De klas werd opgesteld in eilandjes zodat het materiaal kan verdeeld worden per 4 of 6 kinderen.				
leerinhoud/kernbe grippen	Beschouwen van de werken van Georges de la Tour en het verhaal “Meisje met de zwavelstokjes”. Muzische bouwstenen: licht (sfeer en lichtbronnen), silhouet, en vorm (gevels en daken) Vaardigheden en technieken: tekenen met (alcohol)stiften op kalkpapier, stempelen met wattenstaafjes en plakkaatverf, lampion construeren rond een ronde basis.				

	 Onderwerp: lampionnen - kersttaferelen Werkvorm: fantasietekenen Bouwsteen: vorm – licht
bronnen (volgens <u>APA-normen</u>)	• Rapunzel: Ik zie de lichten/ Disney BE https://youtu.be/zhzf6Y3wXrw. Geraadpleegd op 19 november 2025. • https://nl.wikipedia.org/wiki/Georges_de_La_Tour geraadpleegd op 19 november 2025. • https://www.childstories.org/nl/het-meisje-met-de-zwavelstokjes-2061.html Geraadpleegd op 19 november 2025. • https://www.meisterdrucke.be/fijne-kunsten-afdruk/Frank-Adams/615231/Het-meisje-met-de-zwavelstokjes.html Geraadpleegd op 19 november 2025. • https://visit.gent.be/nl/zien-doen/het-magische-avondlandschap-van-gent Geraadpleegd op 19 november 2025. • Le Bacq, N., Leyssens K., (2013). <i>Het Kleurenpaleis. Creatieve ideeën voor kleine en grote kunstenaars</i>. die Keure • Crul, K., Selhorst, K. (2013). Zeppelin. Didactiek voor muzische vorming. Pelckmans

D Checklist didactische bouwstenen

1. Activeer relevante voorkennis. 2. Geef duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructies. 3. Gebruik voorbeelden. 4. Combineer woord en beeld. 5. Laat leerstof actief verwerken. 6. Zoek manieren om te achterhalen of de hele klas het begrepen heeft. 7. Ondersteunen bij moeilijke opdrachten. 8. Spreid oefening met leerstof in de tijd. 9. Zorg voor afwisseling in oefentypes. 10. Gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie. 11. Geef feedback die leerlingen aan het denken zet. 12. Leer je leerlingen effectief leren.	Fase 1 Fase 2
---	-------------------------------------

E Visuele ondersteuning (zelf ontworpen bordschema's, synthesesedia)

Presentatie in powerpoint zie bijlage

Kwaliteitscriteria

- Teken een slinger bovenaan je blad met veel verschillende lampjes en cadeautjes.
- Begin je huisjes niet op de onderrand van je blad te tekenen maar teken eerst de straat.
- Teken verschillende huisjes in de straat. (grote, kleine, met trapgevel) en vergeet niet ramen en deuren te tekenen.
- Kleur details in met vrolijke kleuren. Laat zien waar het licht brandt.

F Lesverloop: Leerinhouden en didactisch handelen

Inleiding		
timing: 5 min (noteer hier het klokuur)	werkvorm: klasgesprek en onderwijsleergesprek	onderwijs- en leermiddelen: <i>led-kaarsjes</i> <i>-filmpje 'ik zie de lichten.'</i>
Welke voorkennis wil je activeren? • De sfeer bespreken die lampionnen teweeg brengen en bespreken hoe licht een rol speelt als we kerstmis vieren.		

- De kinderen komen in de klas die is donker gemaakt, op de tafels staan led-theelichtjes

Wat zeg je tegen de kinderen?

Er volgt een klasgesprek.

Lk.:

- Waaraan doen deze lichtjes jou denken?
- Hoe maken jullie het gezellig thuis nu het vroeger donker is?
Voor kinderen die geen kerst vieren verwijzen naar wat ze nu al zien in de straten.
- Wie houdt er van deze periode van het jaar en waarom?
- Wie heeft er thuis al een kerstboom staan met veel lichtjes in?

- Filmpje met het liedje: **Ik zie de lichten** uit Rapunzel, de Disney film.

<https://youtu.be/zhzf6Y3wXrw>

Lk.:

- Waarover gaat dit liedje?
- Welke soort lichtjes zie je? (wensballonnen)
- Hoe gaat een wensballon de lucht in?
- Welke lichtjes bestaan er nog? Het is ook iets waar je een kaars in zet?

Kern		
timing: 40 min. (noteer hier het klokuur)	werkvormen: onderwijsleergesprek / fantasietekenen – stempelen	onderwijs- en leermiddelen: 1 .afbeeldingen van kunstwerken van Georges de la Tour Een sprookjesboek Afbeeldingen uit het verhaal: Het meisje met de zwavelstokjes van Hans Christian Andersen 2. foto's van verlichte straten- A4 papier – stiften Afbeeldingen van gevels van verlichte huizen en van kerstslingers in de straten 3. A3 kalkpapier – stiften- zwarte alcoholstift- camembert houten rond doosje of kartonnetjes (stevig) van ong. 11cm diameter – witte plakkaatverf – wattenstaafjes – doorzichtige kleefband Afbeelding van huizen en cadeautjes.
leerplandoelen: G.1.GL4.8 De leerlingen kunnen het onderwerp en de bedoeling bij artistieke en muzische creaties verwoorden. 6.1.GL4.4 De leerlingen kunnen zich laten inspireren door de verbeelding van anderen. 6.3.GL4.17 De leerlingen kennen het volgende begrip: het silhouet. 6.3.GL4.21 De leerlingen kunnen volgende technieken/vaardigheden gebruiken: kleuren en tekenen.		

Deelstap 1: Beschouwen. *Schilderijen Georges de La Tour en het verhaal het Meisje met de Zwavelstokjes*

Lk.:

- **Afb. 1:** Wat zie je in het schilderij? Wat gebeurt er? *Jozef de Timmerman en zijn zoon. Hij(Jezus) helpt zijn vader door licht te schijnen zodat hij ziet wat hij moet doen.*
 - Welke stukjes van hun lichamen zijn het best verlicht?

- Hoe geeft de schilder weer dat daar het licht valt? *Hij maakt de kleuren lichter.* Welke kleur heeft het licht?
- **Afb. 2:** Hoe is de sfeer in het schilderij? Is dit een luid of een stil schilderij?
 - Welke geluiden zou je horen? Waarop valt het licht?

De schilder die deze schilderijen maakte heet Georges de La Tour. Hij leefde bijna 400 jaar geleden in Frankrijk.

- Zouden er al gloeilampen bestaan hebben toen? Hoe zorgden de mensen voor verlichting in hun huizen? *Kaarslicht, haardvuur, olielampjes.*
- **Afb. 3:** Wat is deze vrouw aan het doen?
 - Ziet ze er blij uit? Nee Hoe zie je dit?

Lk.: Er bestaat een heel beroemd verhaal van een meisje dat ook licht maakte met lucifers. Ze had het zo koud dat ze zich moest warmen aan het vuur van de lucifers? Welk verhaal is dit?

➤ **De ppt. gaat verder met enkele afbeeldingen uit het verhaal van Het meisje met de zwavelstokjes.**

- **Afb. 4.** Lk: Het meisje met de zwavelstokjes is een heel beroemd sprookje geschreven door Hans Christian Andersen. Hier zie je al een afbeelding. Het meisje verkocht zwavelstokjes en dit waren een soort van lucifers. Het was die avond een heel koude avond en het meisje durfde niet naar huis omdat ze nog geen zwavelstokjes had verkocht. Het was oudejaarsavond en overal brandden binnen in de huizen gezellig veel lichtjes. Hoe kan je zien dat de lichtjes branden in de huizen? Hoe zal zo een straat er hebben uitgezien tijdens de kerstperiode?
- **Afb. 5** Lk: Het meisje heeft het koud en denkt: “Wanneer ik een zwavelstokje aanmaak dan heb ik het voor heel even warm.” Ze neemt een stokje, strijkt ermee over de muur en opeens verschijnt er een beeld op de muur. Wat ziet het meisje? Een heel mooie kerstboom met allemaal kaarsjes in en kinderen die plezier maken.
- **Afb. 6** Lk.: Het meisje krijgt het steeds kouder en kouder en maakt nog een vuurtje met een volgend zwavelstokje. Wat ziet ze deze keer? Haar oma, ze is heel groot en ze spreidt haar armen open alsof ze haar een knuffel wil geven. Het meisje zegt: “neem me mee, ik wil hier weggaan.”
De volgende ochtend vinden de mensen haar doodgevroren op straat met haar zwavelstokjes in de hand en met een glimlach rond haar mond.

Je kan hier zelf kiezen hoeveel je toont. Bijvoorbeeld je toont één schilderij en je vertelt het volledige verhaal; of enkel het verhaal vertellen met afbeeldingen erbij; of de 3 schilderijen en het verhaal in het kort.

➤ **Deelstap 2: Verkennen en experimenteren**

Het oefenen van 2 verschillende gevels met stift op een A4-kladblad.

Lk. Wij gaan een straat creëren waar het gezellig is omdat er veel lichtjes branden en er ook al lichtjes voor kerstmis ophangen.

Je mag even oefenen en 2 gevels (dus enkel de voorkant) tekenen. De huizen moeten er een beetje verschillend uitzien. Bijvoorbeeld een trapgevel en een gewoon dak, of een appartementsgebouw en een kerk. En er mogen ook al lichtjes branden in de huizen. Wie wil eens een tekening tonen? Hoe heb je het licht weergegeven?

- **Deelstap 3: creëren.** Het maken van de definitieve straat op kalkpapier, de details inkleuren en sneeuw stempelen.

Lk. Eerst gaan we bovenaan in de straat een heel lange kerstslinger tekenen met allemaal verschillende lichtjes en cadeautjes. Je tekent met zwarte stift (of alcoholstift).

Daaronder komt de straat met de verschillende huizen. Dus helemaal onderaan eerst de straat.

Let er op dat je verschillende huizen tekent. Zorg dat je huizen, ramen en deuren hebben. Dat we zien dat er licht brandt. Misschien zien we ook kerstversiering in de huizen. Daarna mogen jullie kleine stukjes van je tekening inkleuren met vrolijke kleuren. De cadeautjes, de ramen, de slingers.

Met welke kleuren ga je licht weergeven? *Geel- licht oranje*

Daarna mogen jullie nog met wattenstaafjes en witte verf sneeuwvlokjes stempelen over jullie huizen.

- De kwaliteitscriteria worden geprojecteerd.
- Teken een slinger bovenaan je blad met veel verschillende lampjes en cadeautjes.
 - Begin je huisjes niet op de onderrand van je blad te tekenen maar teken eerst de straat.
 - Teken verschillende huisjes in de straat. (grote, kleine, met trapgevel) en vergeet niet om de ramen en deuren te tekenen.
 - Kleur details in met vrolijke kleuren. Laat zien waar het licht brandt.
- Wie klaar is met zijn tekening komt bij de juf. De papieren worden rond het karton dicht gekleefd.
- De lampion mag niet gebruikt worden met echte kaarsjes. Tenzij thuis samen met de ouders, de kaarsjes moeten in een glazen potje staan.

Slot: evaluatie/reflectie/feedback		
timing: 5 min	werkvorm: onderwijsleergesprek	onderwijs- en leermiddelen: alle lampionnen van de kinderen – led-theelichtjes.

- Alle lampionnen samenbrengen met led-lichtjes en reflecteren op de bouwstenen licht en vorm aan de hand van vragen.

Lk: Jullie hebben vandaag geleerd hoe je een gezellige kerststraat tekenen op kalkpapier en met kleur en witte verf laten zien waar het licht brandt en waar het sneeuwt. We gaan de verschillende lampionnen even bekijken.

Lk: Op welke lampion zie je een gezellig tafereel?
 Waar werden veel lichtjes getekend? Met welke kleuren werd het licht getekend.
 Wie heeft veel verschillende vormen van huizen?
 Wie heeft een bijzondere slinger getekend?

G Reflectie na de les

Hebben de leerlingen het doel bereikt? Heb je het doel zichtbaar gemaakt naar de leerlingen? Kregen de leerlingen in de slotfase feedback over het/de vooropgestelde doel(en)?

Wat ging goed tijdens deze les? Waarom ging dit zo goed?

Waar liep je vast? Waarom denk je dat je vastliep? Wat deed je te weinig/te veel waardoor het vastliep?

Leg linken met de didactische bouwstenen waar je in deze les expliciet wilde op inzetten.

H Bijlagen

zelf ingevulde werkbladen (géén correctiesleutels uit de handleidingen), volledige presentatie.